

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradisce Stev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552.

Člankarstvo za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za inozemstvo D 10.— — Plača in toži se v Ljubljani

Licijnska knjižnica,
Ljubljana

LETO V.

LJUBLJANA, dne 1. julija 1922.

ŠTEV. 77.

List stane od 1. marca 1922:

celoletno Din. 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

O upravnih sodiščih.

Isti razlogi, ki so bili svoječasnoma predlogi za ločitev justice od uprave, so vodili pozneje v logičnem razvoju razmer tudi k zahtevi po upravnih sodiščih, t. j. k pravosodju o odločbah upravnih oblastij. Kajti, kakor ima ločitev justice od uprave namen, da štiti delovanje justice in s tem tudi zasebne pravice državljanov pred napadi s strani enostranskega interesa državne uprave, ravno tako se po pravici trdi, da je glavni cilj upravnega pravosodja, zaščita posameznih pravic državljanov in juridičnih oseb proti napadom eksekutive.

Prve začetke takega upravnega sodstva najdemo na Francoskem. — Vendar je tam upravno sodstvo, dasiravno je nastalo kot logična posledica ločitve uprave od justice, v bistvu vendar samo le pravosodje potom upravnih oblastij, zato se je v Franciji smatra kot upravno funkcijo, katero vršijo naravno oblastva, ki nimajo nobenega značaja sodnih dvorov. Upravno justico vodi namreč v Franciji v prvi instanci prefektni svet, v katerem predseduje prefekt sam, v drugi instanci izvršuje pa upravno justico državni svet.

V Nemčiji se je upeljalo upravno justico najprej v Badenu (leta 1863) in sicer po francoskem vzorcu. Toda samo v prvi instanci, kjer je okrajnemu glavarju prideljen okrajni svet, ki obstoji iz častnih uradnikov, katerim predseduje okrajni glavar, medtem ko izvršuje upravno justico v drugi in zadnji instanci upravno sodišče, ki je po ustavi ločeno od uprave in ki tvori samostojno neodvisno sodišče. Na Pruskem opravljajo upravno justico v prvi in drugi instanci korporacije, ki so ob enem administrativne oblasti in pri katerih sodelujejo nesodniki kot častni uradniki, v tretji instanci je pa upravna justica v rokah pravega, neodvisnega sodišča, t. j. upravnega nadsodišča v Berlinu.

Avstrijska zakonodaja si je izbrala mnogo jednostavnejši, pri tem pa na mnogo bolj racionalni podlagi stoječ sistem upravne justice. Delokrog upravne justice je bil že natanjko določen v osnovnem zakonu o sodni oblasti (21. 12. 1867), glasom katerega niso upravne oblasti kompetentne, da končno veljavno razsojajo v spornih zahtevkih privatnih oseb, ampak vsaka stranka sme proti taki odločbi upravnega oblastva iskati od pomoči pri rednih sodiščih. S tem so odločbe, ki se tičejo privatnih pravic strank, vnaprej izključene iz judikature uprav. oblasti in vsakega upravnega pravosodja. Upravnemu pravosodju so bile po ustavnem zakonu bivše Avstrije pridržane vse druge odločbe upravne oblasti, ki niso niti napram drugim privatnim osebam sporne, niti se ne tičejo osebnih pravic, ki morejo tedaj biti javne pravice posameznika. Za take primerje so predvidevali ustavni zakoni

bivše Avstrije, da sme vsakdo »ujavljaliti svoje zahteve pred upravnim sodiščem v javnem, ustnem postopanju zoper zastopnika upravne oblasti.«

Kako je sedaj pri nas v Jugoslaviji? Člen 103. Vidovdanske ustave pravi: Državni svet je vrhovno upravno sodišče... Zadnji odstavek tega člena pa pravi: natančnejša določila o sestavi, pristojnosti in postopku pri državnem svetu se predpišejo s posebnim zakonom. Na podlagi tega določila je bil izdan dne 22. maja 1922 (Uradni list št. 60 z dne 7. junija 1922) zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih. Po tem zakonu se ustanavljajo za spore upravnega značaja upravna sodišča, ki imajo svoj sedež v istem kraju, kakor apelacijsko sodišče ter imajo enako krajevno pristojnost z njim. Minister pravde pa sme po zaslišanju ministrskega sveta odrediti pri ustanavljanju, tudi drugi kraj v krogu te pristojnosti za sedež upravnega sodišča. — Vsako upravno sodišče ima predsednika in potrebno število sodnikov, ki se postavljajo s kraljevim ukazom na predlog ministra pravde izmed dvojnega števila kandidatov, ki jih izbere državni svet. Predsednik se kandidira posebej. Nadalje določa zakon, da se smejo člani državnega sveta in upravnih sodišč odpraviti s svojih mest, prevesti v druga zvanja državne službe in upokojiti samo na podstavi sodne razsodbe.

Glede pristojnosti novih upravnih sodišč določa zakon, da sodijo upravna sodišča o administrativnih sporih. Administrativni spor je samo med poedincem ali pravno osebo na eni in upravnim oblastvom na drugi strani ter obstoji, ako je akt upravnega oblastva kršil pravice ali v zakonu osnovan neposredni osebni interes tožiteljev. Sodišču se pripušča razsoditi, ali obstoji v danem primeru tak interes. Pod upravnimi oblastmi v smislu tega zakona je razumeti tudi samoupravna oblastva. Posameznik, čigar pravica ali v zakonu osnovan neposredni osebni interes se je kršil z nezakonitim aktom upravnega oblastva, ima pravico pritožbe samo na eno višje upravno oblastvo, a zoper odločbo tega upravnega oblastva sme vložiti tožbo samo na upravno sodišče. O pritožbah zoper razsodbe upravnih sodišč odloča državni svet. Ako je upravno oblastvo minister sam, se vložijo tožba na državni svet, in ne na upravno sodišče zoper vse ukaze in ministrske naredbe, o katerih odloča državni svet v prvi in slednji stopnji.

Dokler se ne sklene zakon o ureditvi sodišč za vso državo in o določitvi krajevne pristojnosti apelacijskih sodišč, je upravnih sodišč šest: v Celju za Slovenijo s Prekmurjem, v Beogradu za Srbijo z Vojvodino, v Zagrebu za Hrvatsko in Slavonijo z Medjimurjem, v Sarajevu za Bosno in Hercegovino, v Skoplju za južno Srbijo, v Dubrovniku za Dalmacijo in Črno goro.

Glede začetka poslovanja, določa zakon, da se morajo upravna sodišča ustanoviti ter morajo začeti svoje poslovanje najkasneje v šestih mesecih od dne, ko stopi v veljavo ta zakon.

Razširjajte Trgovski list!

Trgovin. dogovor med Jugoslavijo in Nemčijo.

(Konec.)

Priloga C. Dogovori o plovitbi.

Z nemškimi ladjami in njih tovari se bo v Jugoslaviji in z jugoslovanskimi ladjami in njih tovari se bo v Nemčiji postopalo po načelnih največje ugodnosti, ne glede na to, odkod prihajajo ladje in kam so namenjene, kakor tudi odkod so tovari in kam so namenjeni.

Največjo ugodnost se ne uporablja: 1. Pri plovitbi in ribarstvu ob bregovih v teritorialnih vodah, kar je pripuščeno zakonodaji vsake posamezne države. Vsekakor imajo nemške in jugoslovanske ladje pravico, da plovejo iz pristanišča ene pogodbenih držav v eno ali več pristanišč iste države bodisi, da tam iz inozemstva uvozejo blago celotno ali deloma iztovorijo, ali da natovorijo odnosno dopolnijo blago, določeno v inozemstvo. 2. Glede onih posebnih ugodnosti, ki se dovolijo izdelkom domačega ribolova v eni ali drugi državi sedaj ali v bodoče.

Narodnost ladij se bo obojestransko priznala po listinah in patentih, katere bodo izdala pristojna oblastva kapetanom, lastnikom ladij in mornarjem na osnovi zakonov in naredb, ki veljajo v dotični državi.

Kar se tiče vzajemnega priznanja listine o podatkih glede obsežnosti ladij, se bo čimprej sklenil sporazum, do tedaj se pa medsebojno priznajo že izgotovljene listine.

Nemške ladje, ki priplovejo v jugoslovansko pristanišče in obratno jugoslovanske ladje, ki priplovejo v nemško pristanišče, da bi tam dopolnile tovor ali ga deloma izkrcale, smejo, ako se ravnajo po zakonih in predpisih dotične države, obdržati na krovu del tovara, ki je določen za drugo pristanišče iste ali druge države, in ga smejo izvoziti, ne da bi bile primorane plačati za ta del tovara kako pristojbino, razen pristojbin za nadziranje, ki se pa smejo zahtevati samo po postavkah, določenih za države največje ugodnosti.

V pristaniščih dogovornih držav se oprostijo tonažnih in odpravnih pristojbin: 1. Ladje, katere iz kategoriasodi mesta z balastom pri ali odplujejo. 2. Ladje, ki priplovejo iz pristanišča ene dogovornih držav v eno ali več pristanišč iste države in dokažejo, da so plačale pristojbine v kakem drugem pristanišču iste države. V kolikor postojijo v eni dogovornih držav omejitve glede uporabe pristanišč, ostanejo te omejitve v veljavi. 3. Ladje, ki priplovejo prostovoljno ali po sili s tovari v pristanišče in isto zopet zapustijo, ne da bi opravili kak trgovinski posel. V slučaju, da je kaka ladja vsled sile primorana pristati, se izkrcanje in zopetno vkrcanje blaga v svrhu poprave ladje, pretovorenje na drugo ladjo v primeru neuporabljivosti prve, nabave potrebne za ponovno preskrbo s proviantom za moštvo in z dovoljenjem carinarne izvršena prodaja poškodovanega blaga, nimajo smatrati kot trgovinski posli.

Ako trči ladja ene iz pogodbenih držav ob breg ali pretrpi brodolom na

obali druge pogodbene države, vživa ladja in tovor iste ugodnosti in osvoboditve kakor domače ladje, ako so v istem položaju. Voditelju ladje, kakor tudi moštvo, se mora izkazati vsako pomoč in podporo bodisi za njih osebo, kakor tudi za ladjo in nje tovor. Mere glede spasavanja se naj podvzamejo tako kakor predpisujejo državni zakoni. Dopuščeno pa je, da konzuli in konzularni agenti dotične pogodbene države za primer da ladje, ki trčijo ob breg ali pretrpijo brodolom, popravljajo, ali na novo proviantirajo ali prodajo, nadzirajo dotične posle. Vse, kar se od ladje ali tovora reši, ali kar se dobi v slučaju prodaje, se naj vrne lastnikom ladje ali njih zastopnikom in za spasavanje se naj ne računajo višji stroški, kakor so oni, katere bi morali plačati v enakem primeru lastni državljani.

Glede dačbin in drugih pristojbin, ki se terjajo v pristaniščih, basenih, dokih, ladjedelnicah in zalivih pogodbenih držav, kakor tudi v vsakem drugem oziru, se mora z nemškimi ladjami in Jugoslaviji in jugoslovanskimi ladjami in blagom v Nemčiji, ravnotako ravnati, kakor z ladjami in blagom držav, ki uživajo največjo ugodnost.

Priloga D.*

1. Stroji, vključno električni in poljedelski stroji in strojevi deli, poljedelska priprava, orodje in drobnine iz železja.

2. Hišna in kuhinjska priprava iz navadnih metalov, tudi emajlne posode, vključno peči s kahlami in štedilniki.

3. Pločevine, žice, žične vrvi in nje izdelki, železni sodi, cevi, palično, obročno in stavbeno železo.

4. Izdelki elektrotehnične industrije, kakor tudi tehnični izdelki steklarske in porcelanske industrije.

5. Stavbeno steklo (steklo v ploščah in steklo za okna), steklo za ogledala, priprosto stekleno in lončeno blago vključno izdelki iz porcelana.

6. Medicinski aparati in priprave, izdelki fine optične mehanike, foto grafični predmeti, ure in deli ur.

7. Papir za pisanje in tiskanje, lepenka, poštna dopisnice s slikami, papirno blago.

8. Izdelki kemične in kemično-apotekarske industrije.

9. Priprosti izdelki tekstilne industrije.

Priloga E.*

Predmeti prehrane in poljedelstva, katerih uvoz je prost.

Sočivje: Fižol, leča, grah, vključno stročje, tudi moka iz stročja. — Riž poliran in nepoliran, rižovi odpadki, preostanki izdelovanja rižove škrobovine.

Sveža zelenjava. Sveže sadje z izjemo breskev in finega namiznega sadja.

Suho in posušeno sadje. Kakao v zrnju, pečen ali pražen.

Sveže sladkovodne ribe: jegulje, linjaki, krapi z izjemo salmonidov. Sveže morske ribe: sledi, polenovke.

Klapavice in druge morske školjke.

Slaniki. Sir razen margarinov sir.

Skuta in presen sir.

Jajca in jajčni izdelki: tekoči, kristalizirani in posušeni.

Koruza, turščica, koruzne klice, koruzne mekine, odpadki pri izdelovanju koruznega olja in koruzne škrobovine, koruzna klaja.

Klaje, posebno: kolači iz repice, iz rička, iz ogeršice, iz konopnice, iz nigerovega semena (guirotia), iz solnčnice, iz maka, iz palmovega zrna, iz sezama, iz toja-fizola, iz lanenega semena, iz kokosa, iz koruze, iz koruzne klice, iz bombažnega semena, kakor tudi moka iz njega; kolač iz podzemeljskega oreha (Erdnuss), moka iz zaklanih živali, moka iz mrhovin, sledja moka, moka iz morskih kitov, moka za krmiljenje rib, posneta pomuhljeva moka (Dorschmehl), mešeni kolač, krvava moka, moka iz mesne klaje.

Gosi, kuretina vsake vrste, race, druga perutnina, živa.

Blakasta divjačina, tudi domači zajci, pernata divjačina, živa.

Blakasta divjačina, mrtva, tudi razkosana.

Drobovina, od živine, sveža, tudi zmrznjena, prosto pripravljena (sušena, soljena itd., toda ne v hermetično zaprtih posodah); živalske čreva.

* Člen 20 pogodbe pravi: Za primer, da se v Jugoslaviji dosedanja svoboda uvoza prepove ali omeji, stopijo za predmete navedene v prilogi D uvozne prepovedi ali uvozne omejitve šele 3 mesece po njih izdaji v moč in se ne nanašajo na dobave, o katerih se dokaže, da so bile sklenjene pred izdajo predmetnih prepovedi.

Isto velja v Nemčiji za predmete navedene v prilogi E pri njih uvozu iz Jugoslavije.

Mojstrska preizkušnja v Nem. Avstriji.

V vprašanju mojstrske preizkušnje, ki tvori eno najaktualnejših točk sedanega programa vsega obrtništva, nam je dala Nem. Avstrija najlepši vzgled.

Razmere, v katerih živijo danes nemško-avstrijski obrtniki so brezdvomno zelo težke. Padanje avstrijske krone, ki je združeno z veliko draginjo in brezposelnostjo, zadene v najbolj občutljivi meri malega obrtnika, ki se nahaja danes v zelo prekernem položaju. Da je pa nemško-avstrijsko obrtništvo ravno sedaj ko se nahaja v največjih stiskah, ko se mora z največjimi težavami boriti, da si zasluži vsakdanji kruh, da je v tem času uvedlo mojstrske preizkušnje, je pač najboljši dokaz, da vidi ravno v mojstrski preizkušnji najboljšo sredstvo, ki zamore izčistiti vrste obrtništva in ga povzdigniti na

ono stopnjo moralne in strokovne vzgoje, ki jamči obrtništvu boljše, srečnejšo bodočnost.

Obrtna novela z dne 5. februarja 1907, ki je še v veljavi pri nas, kakor tudi v Nem. Avstriji, je uvedla, kakor znano, razen pomočniške preizkušnje za rokodelske obrte tudi še preizkušnje za mojstre, ki pa ni, kakor je pomočniška preizkušnja obveznega značaja, ampak samo fakultativna t. j. mojstrska preizkušnja ni neobhodno potrebna za samostojno izvrševanje rokodelskih obrtov. — Obrtni list za rokodelski obrt more dobiti tudi tisti, ki ni napravil preizkušnje za mojstra. Praktični pomen preizkušnje za mojstra bi bil le ta, da sme oni, ki je z dobrim uspehom napravil preizkušnjo za mojstra in opravlja samostojno obrt, nositi naslov izprašanega mojstra za dotično obrt. Po obrtni noveli se smejo tedaj posluževati naslova »izprašani mojster« samo oni obrtniki, ki so napravili z dobrim uspehom mojstrsko preizkušnjo.

Druga mnogo važnejša posledica preizkušnje za mojstra je pa sledeča:

Odstavek 7 §-a 114 a obrtnega reda določa, da je pet let potem, ko stopi v veljavo obrtna novela z leta 1907 potom naredbe določiti, da smejo držati vajence samo oni obrtniki, ki so prestali mojstrsko preizkušnjo z dobrim uspehom. V naslednjem odstavku se predvideva, da se s tem ne dotikajo druge, že prej pridobljene mojstrske pravice.

Ministrstvo trgovine je bilo tedaj na podlagi zakonskega določila pooblaščen da izda po 5 letih naredbo, s katero bi se uvedla obligatorna mojstrska preizkušnja. Namesto, da bi se to zgodilo pet let po obrtni noveli, to je v letu 1912, je trgovinsko ministrstvo v N. Avstriji izdalo predmetno naredbo 28. februarja 1922. Naredba določa, da smejo obrtniki, ki prijavijo kako rokodelsko obrt po 30. aprilu 1922, držati vajence samo tedaj, ako so postali z dobrim uspehom mojstrsko preizkušnjo. To določilo pa ne velja za take obrtnike, ki bodo javili obrt po 30. aprilu 1922 samo za to, ker obrt, katerega so že prej po zakonskih predpisih izvrševali, samo prenesejo v kako drugo občino. Pravice onih, ki so izvrševali kak rokodelski obrt pred 30. aprilom 1922 ostanejo intaktni, dotični obrtniki smejo držati vajence tudi vnaprej, ne da bi bili primorani položiti mojstrsko preizkušnjo. Odredba se naravno tiče samo rokodelskih obrtov, vsaj predvideva zakon mojstrske preizkušnje samo za rokodelske obrte in v prostih ali koncesioniranih obrtih se bodo smeli držati vajenci ne glede na to tudi tedaj, ako je predpisom za dotični obrt dokaz kakke posebne usposobljenosti.

Komaj s citirano naredbo ministrstva je pridobila tedaj v Nemški Avstriji institucija mojstrske preizkušnje, ki je bila ustvarjena že leta 1907, stvarno in vidno vsebino. Položitev preizkušnje daje pravice, ki se ne dajo doseči brez nje.

Pričakovati je, da se bo v praksi priznalo uspešno položitev mojstrske preizkušnje kot dokaz »potrebne strokovnega znanja« za strokovno vzgojo vajencev, ki je po prvem odstavku §-a 98 predpogoj za držanje vajencev. V teoriji bi vsekakor smele obrtno oblastvo v posameznih primerih odreči pravico držati vajence, ako bi prišlo do prepričanja, da nima — ali nima več — učni gospodar »potrebne strokovnega znanja« neglede na to, da je položil mojstrski izpit.

S tem, da se je v Nem. Avstriji uvedlo obligatorno mojstrsko preizkušnjo, so napravili nemško-avstrijski obrtniki v razvoju obrtništva velik korak naprej, dokazali so, da se bo moglo obrtništvo držati le tedaj uspešno ter se boriti proti vedno močnejši konkurenci velekapitala, ako bodo posamezni obrtniki, res obrtniki t. j. da bodo imeli vso ono strokovno znanje in usposobljenost, ki se zahteva od malega obrtnika. Najboljša garancija, da si je pridobil obrtnik tekom vajeniške in pomočniške dobe potrebne ročnosti in zadostno strokovno znanje, pa je mojstrska preizkušnja.

V Jugoslaviji je ostalo še pri določilih novele iz leta 1907. Mojstrska preizkušnja je fakultativnega značaja, kdor jo napravi, sme nositi naslov izprašanega mojstra. Dobro bi pa bilo, da bi tudi mi šli v tem oziru za primerom N. Avstrije, da bi se tudi pri nas čimprej uvedlo v okviru določil obrtnega reda obligatorno mojstrsko preizkušnjo. Sicer se je o tem že govorilo na sejah raznih obrtnih združenj, stivali so se tudi že tozadevni predlogi in klicu po odpravi fušarjev bi se v najlepši meri ugodilo s tem, da bi se uvedlo obligatorno mojstrsko preizkušnjo, toda dela se v tem pogledu še vse premalo, zahteve obrtništva so še pretihte, da bi jih mogla slišati vladina ušesa, ki nimajo, kakor se nam dokazuje, dan za dnem preveč smisla za težnje obrtniškega stanu.

Naj bi našel primer nemških obrtnikov mnogo posnemovalcev pri nas, naj bi služil vsem obrtnim združenjem, kakor tudi posameznim obrtnikom v spodbudo in naj bi se začelo vsepovsod propagirati zahtevo po mojstrskem izpitu, ki more edina obnoviti naše obrtništvo, ter ga postaviti na stališče, kjer bo moglo uspešno izvrševati naloge, katere stavi nanj sedanja družba in katere se zahtevajo od njega, kot enega najvažnejših faktorjev naše mlade države.

Oglašajte v 'Trgovskem Listu'!

Ing. M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Dalje.)

Ta začetnik je opral cev in odvedel oljnate snovi, ki so se v njem nabrale od poprejšnjih destilacij. Konjak, ki priteka za začetnikom je čist in mri od začetka 80—85% in odteka v poseben sod ali v nov čist sod. Ta konjak se nazivlja prvenec ali srce. Vanj se ga pusti natakati dokler ne pade alkoholna vsebina na 50%, da meri torej povprečna vsebina 66—70%. To je konjak za trgovino. Ko začena teči gostejši pod 50% vsebine se odstavi in napelje v drugi sod do 0%. Ta konjak se imenuje drugovrstni ali rep, ki vsebuje povprečno 20—24%, in ki se potem meša ali z mehkim konjakom ali z vinom istočasno z začetnikom. Pravilno prekuhanje traja za prvenca 8 ur za drugovrstni okrog 4 ure torej skupno za celo prekuhanje 12 ur. Počasna destilacija da boljši konjak kakor pa hitra destilacija. Prekuhanja prvenca ki traja 8 ur je boljše kakor ono ki traja 6 ali 7 ur. Naprave, ki dajo najprej mehki potem pa močni konjak so boljše, kakor one, ki dajo najprej močni konjak, posebno v okolici mesta conjaka, kjer vsebujejo vina dišavne primese izredne kakovosti, ki morajo biti vsa obsežena v žganem konjaku, posebno pa tam, kjer imajo vina slab duh, kateri se mora iz conjaka odstraniti, se distilira z aparatom, ki daje takoj konjak. Iz tega razloga se 3/5 conjaka dobivajo iz čistilne naprave, ki je več ali manj komplicirana. V teh aparatih se dela podnevi in ponoči, ko produkcija enkrat začne. Kotel in ognjišče se sploh ne ohladi in na ta način se štedi s kurjavo V momentu, ko se destilacijski material izpremeni bodisi, da se prilije vino ali mehki polkonjak, se ogenj posuje s pepelom ali mokrim ogljem. Ta metoda destilacije se je prakticirala v Šarantu z najnavadnejšimi pripravami, katere smo zgoraj opisali, in je omogočala, da se je izdelal konjak z boketno dišavo. Toda dobra kvaliteta vinskega žganja, ki imitira konjak, ni odvisna samo od načina prekuhanja. Dominirajočo ulogo igra vino, iz katerega se dobiva konjak, radi svojega posebnega karakterja Trta, ki daje vino za prekuhanje v konjak se lahko povsod drugod tudi po istih metodah kakor v Šarantu prekuhava, destilacija se lahko povsod vrši kakor tudi v okolici conjaka in z isto napravo in konjak se lahko natoči v isti sod kakor se uporablja v cognacu. Vendar se ne more najti tako zemljo in podnebje z istimi lastnostmi kakor v Šarantu. Zato ni pričakovati, da bi se vsi elementi, ki vplivajo na kvaliteto produkta zedinili v kakem drugem kraju

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

(3. nadaljevanje.)

»Danes gre, fantje, za to, da nekaj sklenemo glede vašega bodočega poklica.« povzdigne besedo gospod Feldbach. »Predstojnik gospoda Kreja, gospod Bruckmann, ki ste ga vsi poznali, je včeraj v Wiesbadnu nagloma umrl. Dediču, kateremu je zapustil trgovino, ni nič na tem, da bi jo naprej vodil. Gospod Bruckmann je razpolagal z dobrimi zvezami, ki bi se dale lahko še bolj izkoristiti. To trgovino si nameravam pridobiti pod izredno ugodnimi pogoji. Gospod Krej mi je voljan staviti na razpolago svoje moči in svoje bogate izkušnje in naš namen je, predvsem izpopolniti izvozno trgovino v Evropi in pričeti pozneje tudi s prekomorskimi kupčijami. Korak za korakom hočemo napredovati in dela in truda nam seveda ne bo manjkalo. Gospo Krej in jaz hočeva zastaviti vse svoje moči, da napraviva trgovino veliko, potrebujeva pa zraven tudi še vrlih pomočnikov; torej morava istočasno z razširjenjem trgovine dobiti ljudi, ki naju bodo pod-

pirali in ki bodo pripravljani, delati z zanimanjem in veseljem. Če lahko računam na vas, prevzamem stvar, drugače bi bilo to breme zame preteško. — Če ima kateri izmed vas slučajno drugačne želje, naj mi jih pove, pripomniti pa moram že prej, da ne more biti o tem nobenega govora, da bi študirali vsi štirje. Ako niste pripravljani, posvetiti se trgovskemu poklicu, potem bomo morali pač še premisliti, kaj bi se drugega dalo ukreniti. Nasprotno pa, če se odločite za trgovski stan, vam zasukam, da dobite v svojem očetu in v gospodu Kreju dva vestna in požrtvovalna učitelja.«

»Papa,« zakličče Adolf, »jutri povem v šoli, da izstopim, ker hočem postati trgovec!«

»To bo presenečenje, ko se bomo vsi naenkrat odjavili!« pravita hkrati Ernst in Fric.

»Torej vama ni žal, da zapustita šolo?«

»Popolnoma nič!« zakličeta oba kot iz enih ust.

Medtem vstane Kurt in stopi k očetu: »Če me lahko porabiš, papa, ti stojim z veseljem na razpolago!«

»Toda to ne sme biti nobena žrtve, Kurt. Če drugi vstopijo v trgovino, potem bi te mogoče lahko pogrešali in mogel bi se torej posvetiti študijam. Premisli torej dobro!«

»Nič premišljanja, papa! Vse si nam razložil, in zdaj razumem, da je le nam v prid, če ti pomagamo pri uresničenju tvojih načrtov. S ponosom in požrtvovalnostjo se podam v novi stan!«

»In ne boš obžaloval, dragi Kurt, da si si ga izvolil! — Na eni strani vztrajnost in veselje do učenja, na drugi strani pa skrben pouk in pošten trud, da vas vzgojimo vzornim trgovcem — vse to ne more pri skupnem delovanju ostati brez dobrih sadov.«

Mati je s ponosom zrla na svoje-ga sina. Čitala mu je iz oči, da ima resno voljo držati, kar je obljubil, in ena skrb se ji je odvalila od srea.

Gospod Feldbach stisne roko gospodu Kreju:

»Za krepek naraščaj je torej preskrbljeno. Prevzela sva velike dolžnosti napram našim učencem, toda potrudila se bova, da si napraviva iz njih dobre sotrudnike in prave trgovce. Fantje, tu vam predstavim vašega bodočega drugega predstojnika in prokurista tvrdeke Karl Feldbach! Imejte spoštovanje pred njim in njegovim znanjem in predvsem, trudite se, da mu postanete sčasoma enaki! Do konca šolskega leta se, upam, pogodimo z dediči gospoda Bruckman-na in s 1. oktobrom se prične vaše delovanje na novem polju. Bilo sreč-

no in plodonosno za vas in za nas vse!« —

»Govorili smo danes o izobrazbi, ki je potrebna za bodočega trgovca,« povzame gospod Krej, »in če sem pripomnil, Kurt, da ne more biti predizobrazba za trgovskega učenca nikoli prevelika, nisem s tem nič pretiral. V prejšnjih časih se je moglo izhajati res tudi z manjšim znanjem, ker se je sukala trgovina v veliko manjšem krogu in se je redkokdaj upala vsled velikih carinskih zaprek pogledati tudi čez mejo lastne dežele. In tudi doma je bila navezana trgovina le na počasne poštno in nerodne vprežne tovorne vozove. Izvozne in uvozne tvrdke so se morale posluževati nesigurnih jadernic in potrpežljivo čakati cele mesece na dohod blaga. — Ker torej hitra namdomestitev blaga v skladiščih ni bila mogoča, so se preskrbovali z zalogo za več mesecev naprej. Imeli so dovolj časa za razmišljanje, kako bi najbolje uredili svoje delo. Nobene brzjavne vesti o padcu kurza, o menjavi cen, o tem, kako je uspela žetev, in nobeni politični dogodki niso mogli nepričakovano podreti storjenih načrtov. Vsa trgovina se je pomikala počasi po isti začetni poti in nihče se ni mogel hvaliti, da ima pred drugim kake dobrine.«

(Dalje prih.)

tako, in radi tega tudi ne more noben drug kraj producirati konjak take kvalitete.

Donos in cene konjaka.

Ako se računa ena trgatega s 110 sodi po 228 stotih ali 250 hl vina po 9°, to je 9° čistega alkohola, kolikor navadno meri, iz katere se dobi 70% konjaka, kolikor ima navadno vsebine, se dobi iznos po sledečem računu: $(250 \text{ hl} \times 9\%) : 70\% = 32.14$

Ako ima trgovsko žganje preko 60%, plačajo tudi v konjaku tvrčke za konjake preko 60% za vsak procent hektoliterske stopinje preko 60% boljše cene. Ako predpostavljamo kurz 220 Din za 1 hl 60% nega, se dobi cena hektolitru za 70% ni konjak po sledečem računu:

$$(220 \text{ Din} \times 70\%) : 60\% = 256.65$$

Stroški za destilacijo za malega producenta se lahko reče, da sploh niso nikaki ali pa majhni, ker prekuhava svoje vino sam in sicer pozimi, ko nima drugega posla, in kurjava se izplača z izkupičkom za streš, katerega on pridobiva na način, ki ga bomo pozneje opisali.

Jakost se oceni s pomočjo stotinskega alkoholometra, ki je pod državno kontrolo in odmera dobavnih prejemkov se vrši neposredno, ko se meri konjak z alkoholometrom v gradiranem sodu. (Dalje prih.)

Izvoz in uvoz.

Naš izvoz v aprilu. Po podatkih glavne direkcije carin se je izvozilo iz naše države v aprilu t. l. 152,747.734 kg, 134.122 komadov in 2501 kubični meter v skupni vrednosti 333,954.262 dinarjev. V prvih štirih mesecih t. l. se je izvozilo skupno za 1 milijardo 55 milijonov 886.900 dinarjev blaga, dočim se je lani v prvih štirih mesecih izvozilo le za 785,906.140 dinarjev blaga. Med izvoženimi predmeti v aprilu stojijo na prvem mestu jajca v vrednosti nad 56 in pol milijona dinarjev, na drugem mestu gradbeni les v vrednosti nad 29 in pol milijona dinarjev, na tretjem meso in izdelki v vrednosti nad 28 milijonov dinarjev, na četrtem mestu moka v vrednosti nad 26 milijonov dinarjev, na petem konji v vrednosti nad 14 in ena tretjina milijona dinarjev itd.

Prost uvoz opeke in apna. V proračunski dvanajstini za mesec julij je predvideno znatno znižanje carine na uvoz stavbnega materiala, uvoz opeke in apna pa bo popolnoma prost.

Uvoz modre galice iz Nemčije na račun vojne odškodnine. Ministrski svet je dovolil poljedelskemu ministarstvu dobavo 40 vagonov bakrene galice iz Nemčije na račun vojne odškodnine.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Prodaja dalmatinskega vina v inozemstvo. Kakor poroča »Jutarnji list«, se je pred par dnevi prodalo 20.000 hl dalmatinskega črnega vina v Francijo. Tudi Češkoslovaška kupuje dalmatinska črna vina.

Angleška zunanja trgovina. Vrednost uvoza v mesecu maju je znašala 88,814.459 funtov šterlingov t. j. 2 milijona 539.220 funtov šterlingov več kot v maju 1921. Vrednost izvoza je znašala v istem času 58,045.353 funtov šterlingov, t. j. za 13, 956.935 funtov šterlingov več kot v maju lanskega leta.

Industrija.

Obnova ruske industrije. Od začetka tekočega leta so se izvršili v ruskem proizvodstvu nepobitni uspehi. Proizvodstvo železne rude je doseglo v marcu 1922 1,216.000 pudov napram 850.000 v februarju 1922. Proizvodstvo manganove rude, ki je v glavnem določena za izvoz, je znašala v mes. marcu 233.000 pudov, med tem ko je v februarju znašala 266.000. Magnezita se je proizvodilo v marcu 132.000, med tem, ko je znašalo proizvodstvo te rude v mesecu februarju 130.000 pudov. Produkcija drugih rud ne izkazuje nobenih uspehov. Transportiralo se je v marcu 302.000 pudov železne rude, medtem, ko se je v februarju prevozilo 389.000 pudov, iz česar se more sklepati, da še vedno primanjkuje transportnih sredstev. Odvožene manganove rude je bilo meseca mar-

ca mnogo manj, nego v februarju. Zabeleženo se izvaja po večini v Nemčijo. — Proizvodstvo železa in jekla je znašalo v letu 1921: litega železa 7,083.000 pudov, Martinovega jekla 10.025.000. V januarju in februarju 1922. leta se je proizvodilo: litega železa 931.000, odnosno 874.000 pudov, Martinovega jekla 1 milijon 779.000 odnosno 1,432.000 pudov. Potemtakem je bilo proizvodstvo železa in jekla v tekočem letu znatno večje, nego v preteklem. Ustanovitev trusta moskovske metalne industrije je začelo leta 1922. Formiralo se je: trust strojev z 12 tovarnami, trust za vojaško opremo s 5 tonami, trust industrije žice in žebelj s 7 tovarnami, trust za mehaniško industrijo s 5 tovarnami.

Obrt.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru. Zanimanje za razstavo je zelo živahno. Prijavilo se je dosedaj 216 razstavljalcev iz mariborske oblasti. V tem številu še niso všteti razstavljalci izven mariborske pokrajine, katere je odbor k udeležbi pripustil. Ti razstavljalci izven mariborske oblasti se udeležijo razstave s takimi predmeti, ki se pri nas še ne izdelujejo, tako da bodo na razstavi vse stroke zastopane. Če vzamemo, da se je za zagrebški velesej objavilo, razen inozemstva iz Hrvatske in Slovenije z Zagrebom vred samo 350 razstavljalcev, je že samo to velikanski uspeh. Pričakuje se še nad 100 prijav. Vsled tega bo letošnja razstava zelo obširna. Vršila se bo v vseh prostorih Götzove dvorane in na dvorišču istega poslopja. Na velikem vrtu »Dijaškega doma« in dekliške meščanske šole pa se postavijo razni paviljoni. — Načrti za paviljone so že izgotovljeni. Prostor se zagradi z novim plotom v Prešernovi in Razlagovi ulici. V Prešernovi ulici bo nasproti izhoda iz Götzovega dvorišča velik vhod v drugi del razstave, tako, da bodo obiskovalci iz enega dela razstave prišli neposredno v drugi del. Na plotu bodo velike reklamne plošče, ki se dajo posameznikom v najem. — Paviljoni se bojo začeli postavljati takoj po zaključku šol. — Na vrtu »Dijaškega doma« bodo izdelki in pridelki vrtnarskega društva v umet. zagrajenem parku razstavljeni. Ta oddelek bo pokazal dovršenost našega vrtnarstva in bo nekaka senzacija ne le za mesto Maribor in Slovenijo, temveč za celo državo. — Lepak za razstavo je že izdelan in se bo te dni dotiskal. Besedilo se bo natisnilo v slovenskem, srbohrvatskem (tudi v cirilici), češkem in nemškem jeziku. — Izumi na razstavi. Dosedaj je prijavljenih že več novih izumov, ki bodo tokrat prvič razstavljeni. — Zunanji oddelek. V takozvanem zunanjem oddelku bodo razstavljeni predmeti izven mariborske oblasti, ki pa se pri nas še ne izdelujejo. Posebno za ta oddelek vlada povsod veliko zanimanje. Dosedaj je prišlo že več prijav, mnogo vprašanj se pa bo te dni rešilo. — Obrtniški zbor. Ob priliki pokrajinske obrtne razstave se bo vršil v Mariboru II. obrtniški zbor. Že danes prihajajo iz vseh strani naše države številne prijave obrtnih društev, ki se korporativno vdeležijo zboru. Zbor je za vse obrtništvo izredne važnosti, ker se bo razpravljalo o vseh perečih vprašanjih obrtništva. Pozivljamo vsa obrtna društva in zadruge, da se že danes pripravijo na ta velepomembni shod. Podrobnosti bomo še pravočasno sporočili. — Kmečka soba se imenuje oddelek, kjer bodo razstavljeni narodni predmeti. Ta soba bo predstavila pristno slovensko narodno-kmečko sobo, v kateri bo razstavljeno narodno pohištvo, narodne vezenine, slovenske zibelke itd. Narodne žene zbirajo od hiše do hiše vse take predmete, da bo oddelek čim popolnejši. Prosimo vse one, ki imajo take predmete, da jih dajo za dobo razstave na razpolago. — Oddelek konzumentov bo jako važen in zanimiv del razstave. Tu bodo razstavljeni vsi oni predmeti, ki jih nujno potrebujemo, a se pri nas ne izdelujejo, dasiravno so dani zato vsi pogojni. Da se tako občinstvo, kakor oni obrtniki, ki bi to lahko izdelovali pri nas, s temi predmeti seznanijo, se naprošajo vsi, ki imajo kak tak predmet, o katerem mislijo, da se pri nas ne izdeluje, da ga pošljejo razstavnemu odboru. Mnogo lahko v tem oziru pripomorejo uvozniki, katerim je tako blago najbolj znano. Le na ta način se bomo osamosvojili od inozemstva. — Prijavni

rok je podaljšan do preklica. Zato naj nikdo ne zamudi te prilike, in se naj, če tega že ni storil, nemudoma prijavi. Razstavni odbor želi, da bi se razstave udeležili vsi obrtniki, da vsak pokaže, kaj zmore in kaj zna. Zato vsi na razstavo! — Gmotna sredstva, s katerimi razpolaga razstavni odbor, so zelo pičla. Razen podpore, ki jo je naklonil pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar v znesku 50.000 K in »miloščine« mestne občine mariborske v znesku 4000 K, nima odbor nikakih sredstev. Izdatki za predpriprave pa naraščajo dan za dnem. Prosimo zato vse razstavljalce, da ob enem s prijavnico pošljejo prijavnino, iz katerega krije odbor tekoče izdatke. Želeti pa bi bilo, da vsi oni, ki imajo razumevanje za to važno in potrebno razstavo, delo odbora tudi z gmotnimi sredstvi podpirajo.

Denarstvo.

Zamenjava 5 dinarskih novčanic Narodne banke. Narodna banka v Ljubljani zamenjuje 5 dinarske novčance še preko 1. julija do 20. julija. Narodna banka v Beogradu pa do 20. septembra tega leta.

Obtok bankoveev v Madžarski se je po izkazu 23. junija zvišal za 551.709.814 na 32,903,966.562 madžarskih kron.

Znižanje diskonta v Ameriki. Federal Reserve Board je sklenil znižanje obrestne mere od 4 in pol na 4 odst.

Carina.

Zlati carinski nadavek v Nemčiji znaša od 25. junija do nadaljnjega 6400 mark.

Kmetijstvo.

Stanje vinogradnikov na Štajerskem. Toplo, suho in solučno vreme je zelo ugodno vplivalo na rast in razvoj vinske trte ter se je na ta način zamuda v razvoju zopet popravila. Navadne vrste trt so sedaj v najlepšem cvetju, dočim so rane vrste (burgundec, šmarnica, izabela) že odvetule. Splošno kažejo povsod gorice bogat nastavek, ker je lani les lepo dozorel. Grozdi so veliki in lepo razviti. Prvo škropljenje in žvepljanje je že opravljeno, ponekod so začeli že vezati. V vinski trgovini je zastoj, ker vse čaka, kako bo grozdje odvetelo in kakšni bodo prvi tedni po cvetu.

Promet.

Prometne omejitve. Radi prometnih težkoč je ukinila državna železnica začasno, pričeni od 26. junija do nadaljnjega sledeče potniške in mešane vlake: Na progi Zagreb d. k.—Dugoselo—Novska—Vinkovci odnosno Beograd vlak št. 418/2411/11 in 16/2412/417 Zagreb d. k.—Srpske Moravice vlak št. 332 in 343; na progi Zagreb d. k.—Gyekenyes vlak št. 413 in 414; na progi Ogulin—Vrhovine vlak št. 832 in 833; na progi Sunda—Banjaluka grad vlak št. 1130/1137 in 1140/1135 na progi Osijek—Zupanja—Savska Obala vlak št. 3313/3314, 3341/3344 in 3317/3318; na progi Vinkovci—Osijek vlak št. 3315 in 3330; na progi Osijek—Brnjevar—Pelmonoster—Batina—Skela vlak št. 1332/3630 in 3633/1333; na progi Vinkovci—Brčko vlak št. 3440/3431 in 3432/3443.

Ker je stavka na južni in državni železnici v Avstriji končana, je uspostavljen z današnjim dnem celoten osebni in tovarni promet v istem obsegu, kakor je bil pred ukinjenjem.

Radi poplave na progi Humljani—Slatinski Drenovac slavonske železnice, je ukinjen na tej progi celokupni promet. Že prejete in medpotne pošiljke se zadržijo in stavijo pošiljateljem na razpolago.

Parobrodna zveza Beograd—Dunaj. O obnovitvi prometne službe po vodi med Beogradom in Dunajem, smo sprejeli sledeče poročilo: »Erste Donau-Dampfschiffahrtsgesellschaft« je v sporazumu s Brodarskim sindikatom iz Beograda obnovila začeni z dne 15. maja zvezo z brzimi parniki na liniji Dunaj—Bratislava—Budapešta—Beograd. Brzi luksuzni parniki: Uranus, Jupiter in Saturnus odplujejo iz Beograda vsak pondeljek, četrtek in soboto ob 10. uri in priplovejo na Dunaj vsako sredo, soboto in pondeljek ob 14.30. Iz Dunaja (Prater-Kai) odplovejo vsako pondeljek, sredo in petek ob 7 uri in dospejo v Beograd v torek, četrtek in soboto ob 19. uri. Imenovani parniki se vstavljajo (bodisi tja in nazaj) v sledečih pristaniščih: Zemun, Novi Sad, Vu-

kovar, Almaš, Boždan, Mohač, Budapešta, Bratislava. Za potovanje na Dunaj in Bratislavo ne zahtevajo ogrska oblastva vizuma na potnih listih.

Trgovski register.

Vpisi v trgovski register. Vpisale so se nastopne firme: Homec pri Kamniku: »Sloga«, družba z omejeno zavezo za nakup in prodajo gospodarskih potrebščin na Homcu. — Kozminci pri Ptuj: R. E. Writzl, parna žaga in lesna trgovina. — Ljutomer: Lesna in železna industrija v Ljutomeru, družba z o. z. — Maribor: Novosel i drug, trgovina s specerijo in delikatesami. Maribor: Slavbeno podjetje Accetto in drugovi, družba z o. z. — Murska Sobota: Kolbl & Smodiš, trgovina z mešanim in manufakturnim blagom.

Razno.

Ministarstvo finansija kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Beogradu nam poroča, da odbor pri Narodnoj banci u Ljubljani može izdavatı uslovne dozvole u ovom spisku označenim knjižarskim firmama, da mogu kupiti devize u nemačkim markama, avstrijskim i čehoslovaškim krunama za označene iznose i tem, da iste opravdaju u roku od jednog do tri meseca najdalje. Odbor će izdavatı uslovne dozvole za kupovina deviza knjižarima, samo za uvoz štampanih knjiga i novina: a za uvoz hartija i ostalog kancelarijskog materijala izdavaće redovne dozvole kao za svaku drugu robu. Pošto knjižarske firme opravdaju kupljene devize u odredjenom roku, Odbor jim može izdatı ovlašćenje za dalje potrebe ali samo onim firmama, koje opravdaju podle kupljene devize. Rešenje ovo dostavljeno je odboru kod Narodne banke u Ljubljani, koji će knjižarskim firmama po dobivenom mišljenju od strane te zbornice davati uslovne dozvole za kupovina deviza samo za nemačke marke, austrijske i čehoslovačke kruna a ne i za druge valute. Knjižarske firme iz Slovenačke, za koje ste označili potrebne im iznose prijaviće se preko te zbornice, koja će proveravati tražene iznose i sprovesti sa mišljenjem Odboru pri Narodnoj banci. V. D. Generalnog Inspektora, podpis s. r.

Otvoritev blagovne borze v Bratislavi se je izvršila svečano 26. junija.

Obtok bankoveev v Avstriji se je po izkazu 15. t. m. pomnožil za 31.8 na 439.4 milijarde avstrijskih kron. To ogromno povečanje obtoka je povzročil v veliki meri tudi menični eskompt, ki se je povečal za 20.3 milijarde avstrijskih kron.

Novo nemške železniške tarife. Nemška republika je zvišala železniške tarife zopet za 25 odstotkov.

Novo francosko notranje posojilo. Po razglasu francoskega ministarstva financ se bo izvršila dne 26. t. m. s strani Credit National emisija novega posojila v znesku 3.200.000.000 frankov. Emisija se izvrši v komadih za 500 frankov po kurzu 498.50 frankov. Interes znaša 6 od sto, ki je osvobojen od davka.

Tržna poročila.

Sombor. (Žito.) Vsled živahnega povpraševanja se je učvrstila tendenca. Cene: pšenica 1525—1530 K, kuruza 1250—1260 K, oves 1230—1240 K. Po obilnem dežju je nastopilo toplo vreme.

Cene usnja. Podplati v polovicah 175—185 K za 1 kg, kruponi 245—255 kron, vratovi 135—145 K, okrajovne (aferni) 115—125 K, notranjki 175 do 185 K, črne gladke kravine 280 K, črne gladke kipse 300—320 K, boks črn I a 80—90 K, boks črn II a 75—80 K, rjava usnje za 200 K pri kg dražje.

Lesne cene. Zadnji čas se je precej povpraševalo po oglju, ki je doseglo cenno do 35.000 kron. Les za kurjavo se je tržil po 10.000 K s prodajnega prostora. Fini bukov les se je tržil po 3900—4500 kron. Povpraševanje iz inozemstva je pretekli teden zelo popustilo. Le Italija povprašuje po lesu za kurjavo in po dogah za sode. Cene drugim lesnim produktom so že precej časa stalne.

Cene železnim pečem v Nemčiji. Zveza nemških tovarnih železnih peči je povišala z dnem 4. junija prodajne cene za 10 odstotkov.

Lastnik jugoslovanskega patenta št. 167 od 10. decembra 1921 (1. decembra 1913) na »stiskajući valjak za istiskivanje vode iz vlažnih komada bez kraja ili poput svoda iz drvenog vlakna ili celuloze« želi v svrhu fabrikacije patentiranega predmeta stopiti z jugoslovanskimi firmami v stike. Rade volje je pripravljen, da patent proda ali podeli licence ali sprejme druge predloge za izvajanje predmeta navedenega paten-

ta. — Ponudbe interesentov sprejema upravništvo pod »Patent 167«.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa povrnila in vožnja. Le. prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi **Jugo-Avto**, d. z. o. z. v Ljubljani.

Ustanovljeno leto 1896

Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp., Postojna

Centrala: Ponteba.

Podružnica: Postojna (Poštni predal 17). Villach (Poštni predal 51)
Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Oprema vsake vrste blaga.

Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v kateri koli kraj.

Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn. trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Ustanovljeno leta 1896

Esence za žganje in likerje:

Cognak, Hrušov (Kaiserbiernen), Rum - koncent., Rum - kompos., Vanile, Kumnov.

Sadne arome za brezolk. pižče:

Malinova, jagodova, jabolčna, citronova, oranžna, vanilova - aroma.

Esenci za kandite in sladice.

Sadni eteri v treh različnih koncentracijah z primesjo umetnih eterov.

Sadni soki:

Malinovec la. z raf. sladkorjem, Citronov sirup z » » » Oranžni » » » » »

Po najnižjih dnevnih cenah priporoča:

Tovarna sadnih sokov, esenc itd.

Srečko Potnik, Ljubljana,

Metelkova ul. 13, vis-a-vis Belg. voj.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7 preje Hammerschmidt (Mühlaisen) nasproti Križanske cerkve.

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA C. 2.

Šivalni stroji in stroji za pletenje

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezenje potuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Geniki zastavljaj in franko. Začasno znižane cene.

KOLESA iz prvih tovarov: Dürkopp, Styria, Waffensrad

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih in vodovodnih inštalacijskih del ter za pokrivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. — Proračuni brezplačno in poštne prosto. — Popravila točno in po najnižji ceni. Pločevinasta ambalaža kakor kante za firnež, olje, bencin, doze za barve, kandite in konzerve.

Samostojnega uradnika

z večletno prakso sprejme takoj Posojilnica v Rušah. Ponudbe z navedbo zahtev pri prostem stanovanju, naj se naslovijo na **Posojilnico v Rušah.**

Soliden trgovec išče tihega družabnika

za izvrševanje večjih kupcij s prispekom 2—300.000 kronami. Ponudbe na Upravništvo »Trgovskega lista št. 200.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usuja: boks, ševro, črni in barvani, prodaja trgovina usuja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 30.

The „Oliver“

najboljši in najcenejši

pisalni stroj

Zastopstvo in zaloga

Ivan Gajšek

papirna trgovina

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 2.

PEKATETE

(testenine - makarone)

iz staroznane tovarne **Znidaršič & Valenčič, Ilirska Bistrica**

se dobe povsod.

Zaloga: Bunc in drug, Gosposvetska cesta

LJUBLJANA

CELJE

MARIBOR.

Underwood

najboljši ameriški pisalni stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive stekl. plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradšče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Kraljeva dvorska spedičija

„ORIENT“

mednarodna trgov. - spedičijska in skladiščna d. d. v Mariboru.

Podružnice: Ljubljana, Beograd, Zagreb, Rakek, Jesenice, Bakar, Subotica.

Obavlja vse v spedičijsko in carinsko stroko spadajoče posle, točno in po zmernih cenah. Oskrbi odobrenja za nakup deviz.

Se priporoča kot domače od trgovcev in industrijcev 10—3 ustanovljeno podjetje.

Vsa pojasnila brezplačna.

Tel. št. 261 in 413. - Brzojavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50.000.000 K. - Rezervni zaklad 45.000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2, se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.